

Det räcker inte med en sådan här obs för att få en obs av dvärgsnögås att bli godkänd i kategori A.
BARA, SKÅNE, 15–16 FEBRUARI 2021 | FOTO: BJÖRN MALMHAGEN

3/26 • Meddelande från Raritetskommittén • November 2026

Rk-nytt

BirdLife Sverige

I KORTHET

- Översynen av dvärgsnögås har fokuserat på svenska fynd som tidigare placerats i kategori D.
- Som komplement har Rk gjort en översiktlig genomgång av tillgängligt bildmaterial i Artportalen för andra svenska fynd som inte formellt har behandlats av Rk. Bland dessa finns fynd som tidigare granskats, godkänts och publicerats av RRK. Syftet var att uppmärksamma om något av dessa fynd, utifrån tillgängligt material, kunde vara aktuellt för kategori A. Inga ytterligare sådana fynd har identifierats. Bildgranskningen har inte inneburit en formell prövning av fynden.
- För att kunna prövas formellt och publiceras nationellt behöver fynd rapporteras till Rk enligt den fastställda rapporteringsgången. Även nya fynd ska rapporteras till Rk för formell prövning.
- Tidigare publicerade fynd i kategori E har inte omfattats av översynen.

Raritetskommittén (Rk) har gått igenom svenska fynd av dvärgsnögås med utgångspunkt i de kriterier som British Ornithologists' Union Records Committee (BOURC) publicerade 2023. Här publiceras resultatet av den genomgången.

Dvärgsnögås i Sverige – en översyn av fyndens kategorisering

Dvärgsnögåsen (*Anser rossii*) har ökat kraftigt i antal i sitt nordamerikanska utbredningsområde, från endast några tusen individer på 1950-talet till flera miljoner under 2000-talet. Populationen nådde en topp på närmare fyra miljoner individer 2014, men har därefter minskat betydligt (Environment and Climate Change Canada 2025). Den långsiktiga ökningen har gjort spontant uppträdande i Europa mer sannolikt. Samtidigt hålls arten i fångenskap i Europa, och förrymda individer är inte ovanliga. Hybridisering med snögås förekommer också i Nordamerika och kan försvåra bedömningen av enskilda fynd.

Rk flyttade 2005 dvärgsnögås från kategori E till kategori D, eftersom spontant uppträdande inte längre kunde uteslutas. Sedan dess har kunskapen om artens uppträdande ökat. Två fåglar som sågs i Norge och Danmark hösten 2023 sågs också i Sverige våren 2024. En av dem bar en ring som visade att den hade märkts i en vild population i Kanada. Ringfyndet visar att dvärgsnögäss kan nå Sverige spontant, men förekomsten av förrymda fåglar och möjligheten till hybridursprung gör att varje fynd behöver bedömas noggrant. Rk har därför gått igenom svenska fynd av dvärgsnögås med utgångspunkt i de kriterier som British Ornithologists' Union Records Committee (BOURC) publicerade 2023.

Bedömningsgrunder

BOURC:s genomgång av brittiska fynd anger följande kriterier för att ett fynd ska kunna bedömas som en spontant uppträdande fågel:

1. Artbestämningen ska vara säker och hybrider kunna uteslutas.

2. Fågeln ska sakna tecken på skador eller onormalt slitage på vingpennorna.

3. Fågeln ska vara omärkt, om den inte bär en ring som visar att den märkts i artens vilda utbredningsområde. Fjäderdräkten ska inte heller vara avvikande.

4. Fågeln ska ha sällskap av lämpliga arter, i praktiken en flock med arktiskt häckande gäss.

5. Tidpunkten ska vara rimlig för en spontan sträckare, och fågeln ska inte stanna kvar under hela sommaren.

6. Fågeln ska uppträda skyggt, snarare än tamt eller oskyggt.

Kriterierna ska vägas samman. En omärkt fågel blir alltså inte automatiskt ett A-fynd.

Bland de svenska fynd som har behandlats av Rk och där ringstatusen kunnat fastställas, har över hälften gällt fåglar med ringar som kunnat knytas till förrymda fåglar. Mot den bakgrunden, och eftersom dvärgsnögås inte är ovanlig i fångenskap i Europa, har vi tillämpat en försiktighetsprincip: om det inte säkert går att avgöra om fågeln är ringmärkt, exempelvis på grund av långt observationsavstånd eller otillräcklig fotodokumentation, placeras fyndet i kategori E. Oklar ringstatus ger alltså inte i sig stöd för kategori A; för det krävs att den samlade dokumentationen

Rk på Facebook
Följ Svenska raritetskommittén på Facebook för nyheter så är du säker på att inte missa något av vikt!

RARITETSKOMMITTÉNS (RK) UPPDRAG är att kvalitetssäkra fynd av nationellt sällsynta och/eller svårbestämda taxa samt bära det huvudsakliga ansvaret för kategorisering av den svenska fågelfaunan enligt Association of European Rarities Committees (AERC) indelning. Rk ansvarar också för ställningstaganden rörande vilka taxa som anträffats i Sverige. Det bör understrykas att Rk endast bedömer om en fyndbeskrivning uppfyller fastslagna kriterier för publicering. Rk kommenterar eller avgör därmed inte själva artbestämningen av en rapporterad fågel, utan det är något kommittén lämnar till rapportören.

Den här dvärgsnögåsen sågs under nordsträck i sällskap med vitkindade gäss. Fyndet publicerades i FÅ 2020:192 och omkategoriseras genom denna översyn från D till A. RIVSVIKEN, GOTLAND, 19 MAJ 2019 | FOTO: ERIK WAHLGREN

och omständigheterna talar för spontant uppträdande.

Hybridisering

Hybridisering mellan dvärgsnögås och snögås är ett välkänt fenomen i Nordamerika, där arterna förekommer tillsammans under häckning och flyttning. Hybrider kan uppvisa karaktärer som ligger nära dvärgsnögås och därför vara svåra att säkert skilja från rena individer (Weckstein m.fl. 2002; Batty & McInerny 2023). Ett svenskt exempel är fågeln vid Värmlandsnäs, Värmland, 16 mars–1 april 2023, som tidigare publicerats som dvärgsnögås (FÅ 2023:201). Trots relativt god fotodokumentation har den förnyade granskningen visat att hybridursprung inte säkert kan uteslutas. Fyndet underkänns därför för publicering som dvärgsnögås. Exemplet illustrerar svårigheten att bedöma vissa individer och vikten av att hybridursprung ska kunna uteslutas vid granskning och publicering av fynd av dvärgsnögås.

Genomgång och resultat

Rk:s översyn fokuserade på svenska fynd av dvärgsnögås som kommittén tidigare hade behandlat formellt och placerat i kategori D. Dessa fynd omprövades utifrån de aktuella kriterierna.

Som komplement gjorde Rk en översiktlig genomgång av tillgängligt bildmaterial i Artportalen (AP) för andra svenska fynd som inte formellt hade behandlats av Rk. Bland dessa fanns fynd som tidigare hade granskats, godkänts och publicerats av regionala rapportkommittéer (RRK). Syftet var att uppmärksamma om något av dessa fynd, utifrån tillgängligt material, kunde vara aktuellt för kategori A. Inga ytterligare sådana fynd identifierades. Bildgranskningen innebar inte en formell prövning av fynden. För att kunna prövas formellt och publiceras nationellt behöver de rapporteras till Rk enligt den fastställda rapporteringsgången. Även nya fynd ska rapporteras till Rk för formell prövning.

Tidigare publicerade fynd i kategori E omfattades inte av omkategoriseringen och påverkas inte av översynen. *Tabell 1* visar de fynd som tidigare placerats i kategori D och deras kategorisering efter genomgången.

Godkända kategori A-fynd

Efter översynen finns två svenska fynd med sammanlagt tre fåglar i kategori A. Det ena var redan publicerat i kategori A; det andra, från Rivsviken 2019, omkategoriseras från D till A:

• **13 april 2024 – Kuggeboda och Lindö udde, Blekinge, samt Ottenby, Öland**: 2 ex. En av fåglarna bar en ring som visade att den hade märkts i en vild population i Kanada. Fåglarna hade tidigare setts i Norge och Danmark. Fyndet var redan publicerat i kategori A (FÅ 2025:146).

• **4 maj 2019 – Rivsviken, Gotland**: 1 ex. Fyndet publicerades tidigare i kategori D (Fågelåret 2020:192). Fågeln sågs under nordsträck i sällskap med vitkindade gäss. Fotodokumentationen finns som stöder artbestämningen, och fyndet uppfyller även övriga uppställda kriterierna för ringstatus, fjäderdräkt, årstid och sällskap. Det omklassas därför från kategori D till kategori A.

Övriga fynd

De övriga tidigare D-fynd som fortsatt godtas som dvärgsnögås placeras i kategori E. Undantaget är fyndet vid Värmlandsnäs 2023, som har placerats i kategori U eftersom hybridursprung inte säkert kan uteslutas (se avsnittet ”Hybridisering”).

Bland de tidigare D-fynd som efter översynen placerats i kategori E finns flera där fågeln konstaterats vara omärkt eller där tillgängliga uppgifter antyder att den varit det. Här kommenteras ett urval av dessa. Ringstatusen är bara en del av bedömningen; även årstid, sällskap och uppträdande behöver vägas in vid bedömningen av spontan förekomst.

• **21 oktober 1995 – Ottenby, Öland:** 1 ex. Tillgängliga fotografier visar fågelns ben och antyder att den kan ha varit omärkt, men ringstatusen kan inte fastställas med säkerhet. Vid tidpunkten var den nordamerikanska populationen betydligt mindre än under de följande årtiondena, vilket bör vägas in vid bedömningen av sannolikheten för spontan förekomst. Sammantaget ger dokumentationen inte tillräckligt stöd för placering i kategori A (FÅ 1995:142).

• **5 juni–29 oktober 2006 – Oxelösund, Södermanland, och Norrköping, Östergötland**: 1 ex. Fågeln sågs i Oxelösund 5–7 juni och i Norrköping 17 augusti–29 oktober. Den var konstaterat omärkt, höll ihop med vitkindade gäss och kanadagäss och uppträdde enligt rapporten oskyggt. Den långa vistelsen över sommaren och fågelns uppträdande bidrog till bedömningen (FÅ 2006:148).

• **23 augusti 2014 – Östra Frölunda, Västergötland**: 1 ex. Fågeln var konstaterat omärkt och sågs tillsammans med grågäss och kanadagäss under sensomma-

REFERENSER

➡ Batty, C. & McInerny, C. J. 2023. The Ross's Goose in Britain. *British Birds* 116: 12–25.
➡ BirdLife Suomi. 2025. Rariteettikomitean kokous 12.1.2025. Rariteettikomitean tiedotteet 2025. https://www.birdlife.fi/havainnot/harvinaisuudet/rk/tiedottaa/rk-tiedotteet-2025/
➡ Environment and Climate Change Canada. 2025. Population Status of Migratory Game Birds in Canada – 2025. Canadian Wildlife Service.
➡ Olsen, K., M.B. Hansen, S. Klein, A.B. Kristensen, R.S. Neergaard, S.H. Nielsen, O. Nilsson & U.E. Møller. 2023. Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2022. *Fugleåret 2022*: 119–156.
➡ Olsen, K., M.B. Hansen, S. Klein, A.B. Kristensen, R.S. Neergaard, S.H. Nielsen, O. Nilsson, U.E. Møller & J. Pedersen. 2024. Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2023. *Fugleåret 2023*: 133–172.
➡ Olsen, T. 2023. Sjeldne fugler i Norge i 2022. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Fugleåret* 11: 4–67.
➡ Olsen, T. 2024. Sjeldne fugler i Norge i 2023. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Fugleåret* 12:4–65.
➡ Ottenburghs, J., van Hooft, P., van Wieren, S. E., Ydenberg, R. C. & Prins, H. H. T. 2016. Hybridization in geese: a review. *Frontiers in Zoology* 13: 20.
➡ Weckstein, J. D., Afton, A. D., Zink, R. M. & Alisauskas, R. T. 2002. Hybridization and population subdivision within and between Ross's Geese and Lesser Snow Geese: A molecular perspective. *The Condor* 104: 432–436.

ren. Tidpunkten och sällskapet ger inte tillräckligt stöd för publicering i kategori A (FÅ 2014:162).

• 7 september–18 oktober 2020 – Barsebäcks golfbana, Havgårdssjön, Börringe mad och Mossbystrand, Skåne: 1 ex. Fågeln var konstaterat omärkt, men dök upp i början av september tillsammans med grågäss. Tidpunkten och sällskapet ger inte tillräckligt stöd för kategori A (FÅ 2020:192).

• 15–16 februari 2021 – Bara, Skåne: 1 ex. Fyndet bedöms gälla samma individ som sågs i sydvästra Skåne hösten och vintern 2020. Bildmaterial finns även från Husie mosse och Bönarp, Törringe, från perioden 2–31 december 2020 (RK-45706, ännu inte publicerat i FÅ).

Den här individen, som sågs på Värmlandsnäs 2023 bedöms som trolig hybrid dvärgsnögås x snögås.
VÄRMLANDSNÄS, VÄRMLAND, MARS–APRIL 2023 | FOTO: DAN MAGNSBO

Dvärgsnögås i Danmark, Norge och Finland

Även i våra nordiska grannländer bedöms fynd utifrån fåglarnas sannolika ursprung, och både kategori A och kategori E används.

I den danska SU-rapporten för 2022 redovisas ett A-fynd och sju E-fynd, omfattande tio individer. A-fyndet gällde fågeln som sågs i Norge och Danmark 2021 (Olsen, K. m.fl. 2023). De två fåglar som senare sågs i Sverige 2024 blev Danmarks andra A-fynd (Olsen, K. m.fl. 2024).

Den norska kommittén omprövade äldre fynd och placerade tre fynd från 2002–2021 i kategori A (Olsen, T. 2023). Ett av dessa gällde fågeln från 2021 som senare sågs i Danmark. De två fåglar som beskrivits ovan och som sågs i Norge hösten 2023 godkändes också där i kategori A (Olsen, T. 2024).

I Finland hade tidigare fynd placerats i kategori E. I januari 2025 godkände den finska raritetskommittén landets första A-fynd: fågeln vid Kuopio den 12–18 maj 2024. Det var samma kanadensiskt ringmärkta individ som beskrivits ovan och setts i Sverige (BirdLife Suomi 2025).

De nordiska exemplen visar en liknande bedömningslinje: fynd där omständigheterna stöder spontant uppträdande godkänns i kategori A, medan andra fynd placeras i kategori E.

Raritetskommittén | birdlife.se/rk

TABELL 1 – Tabellen visar de svenska fynd av dvärgsnögås som RK tidigare placerat i kategori D och deras kategorisering efter översynen. Tidigare publicerade fynd i kategori E omfattades inte av omkategoriseringen och påverkas inte av den.

Start datum	Slut datum	Ant.	Lokal	Lsk	Referens	Tid. kat.	Ny kat.
1995-10-21	1995-10-21	1	Ottenby	Öl	FÅ 1995:142	D	E
1997-04-27	1997-05-14	1	Närsholmen, När & Stockviken, Hamra	Gtl	FÅ 1997:167	D	E
1997-05-08	1997-05-10	1	Gammalsbyören	Öl	FÅ 1997:167	D	E
1998-05-21	1998-05-23	1	Kapelludden	Öl	FÅ 1998:157	D	E
1998-09-23	1998-09-23	1	Ottenby	Öl	FÅ 1998:157	D	E
1999-05-23	1999-06-24	1	Hammaren, När & Stockviken	Gtl	FÅ 1999:133	D	E
2001-06-19	2001-10-21	1	Hornborgasjön & Hullsjön	Vg	FÅ 2001:143	D	E
2002-04-07	2002-04-23	1	Kävsjön	Sml	FÅ 2002:145	D	E
2002-06-29	2002-06-29	1	Hallnäs udde	Öland	FÅ 2002:145	D	E
2003-09-13	2003-10-19	1	Nolhagaviken, Alingsås & Vårgårda flygfält	Vg	FÅ 2003:191	D	E
2005-05-10	2005-05-25	1	Faludden	Gtl	FÅ 2005:155	D	E
2005-08-06	2005-08-07	1	Vombs ängar	Sk	FÅ 2005:155	D	E
2005-10-22	2005-10-31	1	Vellinge ängar	sk	FÅ 2005:155	D	E
2006-03-28	2006-04-03	1	Getterön	Hl	FÅ 2006:148	D	E
2006-06-05	2006-06-07	1	Oxelösund	Srm	FÅ 2006:148	D	E
2006-08-17	2006-10-29	1	Norrköping	Ög	FÅ 2006:148	D	E
2014-08-23	2014-08-23	1	Östra Frölunda	Vg	FÅ 2014:162	D	E
2019-05-04	2019-05-04	1	Rivsviken	Gtl	FÅ 2020:192	D	A
2020-05-16	2020-05-16	1	Kåseberga	Sk	FÅ 2020:192	D	E
2020-09-07	2020-10-18	1	Barsebäcks golfbana, Havgårdssjön, Börringe mad & Mossbystrand, Abbekås	Sk	FÅ 2020:192	D	E
2020-09-07	2020-10-18	1	Barsebäcks golfbana, Havgårdssjön, Börringe mad & Mossbystrand, Abbekås	Sk	FÅ 2020:192	D	E
2021-02-15	2021-02-16	1	Bara	Sk	RK-45706	D	E[1]
2023-03-16	2023-04-01	1	Värmlandsnäs	Vrm	FÅ 2023:173	D	U[2]
2023-10-18	2023-10-18	1	Nabben, Falsterbo	Sk	RK-45157	D	E

[1] Bedöms som samma som dök upp med grågäss vid Barsebäck hösten före. | [2] Bedöms som trolig hybrid dvärgsnögås x snögås